

Nr 402.

Av herr **Jacobson**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition, nr 246, angående prisreglerande åtgärder på jordbrukets område m. m.*

De mest betydelsefulla regleringsåtgärderna på jordbrukets område äro otvivelaktigt de som beröra mjölk- och smörproduktionen.

För närvarande utgår producentbidraget för mjölk med 3 öre per kg. för högst 655 kg. per månad. I den för innevarande riksdag framlagda propositionen nr 246 förordas å ena sidan en höjning av bidraget för de mindre leverantörerna med en invägning av högst 1.525 kg. per månad samt å andra sidan en successiv sänkning av bidraget till större leverantörer.

Det föreslagna nya systemet i fråga om producentbidragets beräkning bör enligt propositionen kunna medföra att nuvarande efterreglering vid kalenderårets utgång icke vidare bibehålles. Propositionen ansluter sig härutinnan till ett förslag av livsmedelskommissionen. Denna har erinrat om att efterregleringen — som införts för att bereda de mindre leverantörerna möjlighet att för utfyllnad av de lägre leveranserna under en del av året tillgodoräkna sig de högre leveranserna under en annan — till följd av det nya systemet till större delen skulle bli obehövligen. En viss reglering skulle nämligen ske automatiskt i det bidragen bleve större ju mindre invägningen vore. Härtill komme enligt kommissionens mening svårigheter att tekniskt genomföra en efterreglering vid en differentiering av producentbidraget.

De anförda skälen för efterregleringens slopande torde icke vara hållbara. För småbrukarna skulle regleringens upphävande i många fall leda till att det nya systemet för producentbidragets beräkning skulle få en rakt motsatt verkan mot den åsyftade. Producentbidraget utgår för närvarande med 234 kr. per år till en jordbrukare med en årsleverans av 7.800 kg. mjölk (eller i genomsnitt 650 kg. per månad). Enligt propositionens förslag skulle bidraget kunna höjas till 240 kr., om mjölkleveranserna vore ungefär jämt fördelade på årets tolv månader. Men varje avvikelse härifrån skulle medföra en minskning av bidraget. Denna skulle bli desto större ju större avvikelserna från genomsnittet, 650 kg. per månad, vore. För att taga ett visserligen extremt exempel, där hälften av den levererade mjölken produceras under årets första 100 dagar, en tredjedel under de följande 100 dagarna och en sjättedel under de därefter kommande 100 dagarna, skulle producentbidraget enligt det nya systemet bli mera än 50 kronor högre än vid en jämn mjölkleverans på 650 kg. per månad hela året om. Och för ett jordbruk med en årsleverans av 1.525×12 kg. mjölk skulle avvikelserna kunna bli högst väsentligt mycket större. De anförda skälen torde tillräckligt tydligt visa, att den föreslagna anordningen av

producentbidraget i många fall helt kan komma att förfela sitt syftemål, om en efterreglering av bidragen vid kalenderårets utgång ej bibehålles.

Det lär ej heller kunna möta större svårigheter att till ledning för mejerierna ute i landet upprätta en tabell angående efterregleringens belopp med olika storlekar på årsleveranserna av mjölk.

På grund av vad sålunda anförts hemställes,

att riksdagen i anledning av propositionen nr 246/1943 i skrivelse till Kungl. Maj:t ville uttala sig för bibehållandet av ett system med efterreglering vid kalenderårets utgång av producentbidraget på mjölk.

Stockholm den 19 maj 1943.

Uddo R. Jacobson.
